

Przedmiotowy system oceniania

Edukacja dla bezpieczeństwa dla klasy 8 opracowany na podstawie planu wynikowego wydawnictwa Nowa Era

Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny:

Oznaczenia:

P- podstawowe (dopuszczający, dostateczny)

PP- Ponadpodstawowe (dobry, bardzo dobry, celujący)

Temat	Oczekiwanie wiadomości i umiejętności Uczeń:	Poziom wymagań
Edukacja dla bezpieczeństwa – nowy przedmiot, nowe spojrzenie na własną aktywność osobistą i społeczną	–wymienia przesłanki przemawiające za realizacją przedmiotu	PP
	–wymienia główne obszary tematyczne w ramach przedmiotu	PP
	–wymienia główne metody pracy rekomendowane w obrębie przedmiotu	PP
	–przedstawia zasady oceniania z przedmiotu	P PP
	–wskazuje najpopularniejsze źródła wiedzy poza podręcznikowej	P
	–wycisza przykłady form rozwoju swoich zainteresowań i uzdolnień korelujących z problematyką przedmiotu	P
	–przedstawia konstrukcję i omawia ogólną zawartość podręcznika do nauki przedmiotu	
Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	–definiuje bezpieczeństwo	P
	–wymienia rodzaje bezpieczeństwa	P
	–wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	P
	–definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	PP P
	–wymienia podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	

Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje geopolityczne położenie Polski -omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego -omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski -opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski -wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) -wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie 	<p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p>
Źródła zagrożeń	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń -dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia -omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom -wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce -wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom -poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p>
Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie	<ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania -wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze -rozdziela sygnały alarmowe -wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych -omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów -opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego -wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	<p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

Ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie -rozdziela rodzaje i stopnie ewakuacji -opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku -rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne -zna szkolną instrukcję ewakuacji -omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych -opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji -uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych 	<p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
Zagrożenia pożarowe	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne przyczyny pożarów -opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru -omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole -opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego -rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej -wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p>
Zagrożenia powodziowe	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne przyczyny powodzi -wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej -wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi -opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych -planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej -uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p>
Ekstremalne warunki pogodowe	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka -opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur -omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych	–wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	P
	–opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom	PP
	–wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce	P
	–omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia	P
	–omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)	PP
	–opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR	P
	–opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych	
Zagrożenia terrorystyczne	–omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru	PP
	–opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzonej przesyłki –rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	P
Powtórzenie materiału z zakresu bezpieczeństwa oraz postępowania w sytuacjach zagrożeń	–łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy	PP
	–dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań	PP
	–proponuje własne – alternatywne – rozwiązania	P
	–sprawnie operuje poznany słownictwem	PP
	–trafnie argumentuje	P
	–sprawnie realizuje inscenizowane działania ratownicze	PP
	–dysponuje wiedzą poza podręcznikową	PP
	–rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu	

Próbna ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> -zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji -rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej -zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji -prawidłowo wykonuje nakazane czynności -wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób -zachowuje spokój i opanowanie 	<p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p>
Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” -określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym -wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych -wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” -opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia -wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy 	<p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p>
Postępowanie w miejscu zdarzenia	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób -wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym -demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych -poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową -podaje numery alarmowe -podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy -opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
Pomoc osobie nieprzytomnej	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” -opisuje ogniwa łańcucha przeżycia -ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku -ocenia stan świadomości poszkodowanego -wymienia objawy utraty przytomności 	<p>P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC -udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło-żuchwa) -wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej -sprawdza, czy poszkodowany oddycha -układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej -zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną -umiejętnie stosuje folię NRC -wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB -wymienia główne przyczyny omdlenia -charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie -udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	<ul style="list-style-type: none"> -definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” -opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej -wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności -omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci -wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) -stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO -opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego -przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<p>PP</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p>
Apteczka pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> -omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy -wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • turystycznej • domowej -opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy -proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia 	<p>PP</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p>

Tamowanie krwotoków	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający -wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające -wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je -stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran -bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne -wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) -demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
Złamania i zwichnięcia	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie -zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów -zakłada temblak -omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa -opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa -podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	<p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
Oparzenia i odmrożenia	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie -omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń -demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny -proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci 	<p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p>

<p>Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> -definiuje zdrowie -wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym -wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ -wymienia zachowania prozdrowotne -wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków -opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe -określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych -wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania -analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem -proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym 	<p>PP PP</p> <p>PP</p> <p>P P</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>P</p> <p>PP</p>
<p>Choroby cywilizacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne choroby cywilizacyjne -wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych -wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie -proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu -omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych -proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym 	<p>PP PP</p> <p>P P</p> <p>PP</p> <p>PP</p>

Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie	–omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej	P
	–wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna”	P
	–wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej	PP
	–charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego	PP
	–wymienia zasady aktywnego słuchania	P
	–wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne	P
	–wymienia zasady asertywności	P
	–buduje komunikaty asertywne	
	–odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury	PP
	–proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji	
	Powtórzenie materiału z zakresu profilaktyki zdrowotnej	–łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo skutkowy
–dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań		PP
–proponuje własne – alternatywne – rozwiązania		P
–sprawnie operuje poznanym słownictwem		PP
–trafnie argumentuje		P
–dysponuje wiedzą poza podręcznikową		PP
–rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu		PP